

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA

Luksemburgā, 2013. gada 5. novembrī
ECA/13/37

2012. gada pārskats. Bieži uzdotie jautājumi

1. Vai Revīzijas palāta ir apstiprinājusi 2012. gada pārskatus?

Jā. ERP ir apstiprinājusi Eiropas Savienības 2012. gada pārskatus, kā to ir darījusi katru gadu kopš 2007. finanšu gada, un atzinusi, ka tie ir pilnīgi un precīzi. Palāta secina, ka 2012. gada pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo ES finanšu stāvokli un darbības rezultātus.

Taču, apstiprinot, ka ieņēmumi un izdevumi ir precīzi atspoguļoti pārskatos, ERP uzdevums ir arī sniegt atzinumu par to, vai maksājumi tika veikti saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem. Tāpat kā iepriekšējos gados, attiecībā uz 2012. gadu ERP nevar sniegt pārlicību par to, ka šie maksājumi bijuši likumīgi un pareizi, tāpēc tā formulēja negatīvu atzinumu par izdevumu pareizību.

2. Kopējais ES budžets 2012. gadā bija 138,6 miljardi EUR, un kļūdu īpatsvars bija 4,8 %. Vai tas nozīmē, ka gandrīz 7 miljardi EUR ES līdzekļu ir iztērēti nelietderīgi?

Nē. Iepriekšējos gados daži komentētāji sareizināja kļūdu īpatsvaru ar ES budžeta kopsummu un paziņoja, ka iegūtais rezultāts atspoguļo "izšķiestus līdzekļus". Tā ir vienkāršota pieeja un var maldināt. Gatavojot gada pārskatu par ES vispārējo budžetu, ERP pārbauda, vai ES līdzekļi ir izlietoti paredzētajam mērķim un vai tie ir pienācīgi uzskaitīti.

Dažas no konstatētajām kļūdām attiecas uz naudas summām, kas tika izlietas nepareizi, piemēram, tika sniegts atbalsts uzņēmumiem bezdarbnieku pieņemšanai darbā, taču šie uzņēmumi neievēroja nosacījumu nodarbināt šos cilvēkus obligāti noteiktu laika periodu, lai radītu ilgtermiņa ieguvumus. Vai, piemēram, automaģistrāles būves līguma piešķiršana kādam uzņēmumam, nedodot iespēju citiem potenciālajiem pretendentiem iesniegt pēc iespējas izdevīgākus cenas priekšlikumus.

Šādi gadījumi liecina par neefektīvu līdzekļu izlietojumu, bet tas ne vienmēr nozīmē nelietderīgus tēriņus. ES finansējums tika izmantots paredzētajam mērķim un sniedza zināmus ieguvumus, lai gan saņēmēji neizpildīja ar to izmantošanu saistītos noteikumus pilnībā. No otras puses, izdevumi, kas ir gan likumīgi, gan pareizi, var tomēr būt nelietderīgi izmantoti, piemēram, ja uzbūvē automaģistrāli, neņemot vērā satiksmes vajadzības.

3. Ko nozīmē aplēstais kļūdu īpatsvars 4,8 %?

ECA PRESS

12, rue Alcide De Gasperi - L - 1615 Luxembourg
Tālr.: (+352) 621 552 224 Mobilais tālr.: (+352) 4398 45410
press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA
www.eca.europa.eu

Tā ir aplēse par to, **cik liela naudas summa nebija jāizmaksā no ES budžeta**, jo tā netika izlietota saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem, un tādējādi tās izlietojums neatbilda nolūkam, kas paredzēts Padomes un Parlamenta izdotajos attiecīgajos tiesību aktos.

Tipiskas kļūdas ietver **maksājumus saņēmējiem vai projektiem, kuri nebija attiecināmi, vai maksājumus par pakalpojumu iepirkumu, precēm vai ieguldījumiem, kam nav pareizi piemēroti publiskā iepirkuma noteikumi**. Sk. 5. diagrammu "Ietekme uz kopējo aplēsto kļūdu īpatsvaru atsevišķi pa kļūdu veidiem". [LINK] Ne visi nelikumīgie vai nepareizie maksājumi ir nelietderīgi, taču arī ne visi likumīgie un pareizie izdevumi ir rentabli. Tāpēc šos procentus nedrīkst izteikt naudā kā "nelietderīgi" izlietotus vai "zaudētus" līdzekļus, aprēķinam izmantojot ES kopējo budžetu.

4. Kā rodas kļūdas?

Kļūdas rodas tad, ja līdzekļu saņēmēji neievēro ES finansējuma pieprasīšanas noteikumus. Lai pretendētu uz ES finansējumu, līdzekļu saņēmējiem ir jāievēro attiecīgie ES (un reizēm arī valsts) noteikumi. Šie noteikumi ir vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka izdevumus veic saskaņā ar mērķiem, ko paredzējusi Padome un Parlaments.

Kļūdas rodas, ja šos noteikumus pārkāpj. Piemēram, lauksaimnieki neievēro vides prasības, projektu iniciatori neievēro publiskā iepirkuma noteikumus vai pētniecības centri prasa atlīdzināt izmaksas, kas nav saistītas ar ES finansētiem projektiem. 2012. gada pārskatā doti konkrēti revīzijas pārbaudēs atrasto kļūdu piemēri.

5. Ja 2012. gada maksājumiem aplēstais kļūdu īpatsvars ir 4,8 %, vai tas nozīmē, ka 95,2 % no ES budžeta tika izlietoti saskaņā ar noteikumiem?

Nē. ERP atzinums par ES tēriņiem ir balstīts uz plaša parauga pārbaudi, kas aptver visas politikas jomas. Paraugam atlasītos darījumus revidē sīkāk, un atrastās kļūdas iekļauj aplēstā kļūdu īpatsvara aprēķinā.

Taču ir daudzas kļūdas, kuras Palāta skaiļos neizsaka, piemēram nenozīmīgi iepirkuma noteikumu pārkāpumi, reklamēšanas noteikumu neievērošana vai ES direktīvu nepareiza transponēšana dalībvalsts tiesību aktos. Šādas kļūdas neiekļauj ERP aplēstajā kļūdu īpatsvarā.

6. Vai kļūdas liecina par krāpšanu?

Ne vienmēr. Krāpšana ir tīša maldināšana nolūkā gūt labumu. Lai gan ERP procedūras nav paredzētas krāpšanas atklāšanai, katru gadu revīzijas laikā Palāta atklāj dažus gadījumus, kuros ir aizdomas par krāpšanu. Palāta par tiem ziņo Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (OLAF), kurš veic vajadzīgo izmeklēšanu un pēc pārbaudi sadarbībā ar dalībvalsts iestādēm.

7. Vai ES finanšu pārvaldība uzlabojas vai kļūst sliktāka?

Tā ir relatīvi stabila gadu gaitā, lai gan atšķiras katrā politikas jomā. Piemēram, jau vairākus gadus aplēstais kļūdu līmenis palielinās lauksaimniecībā. Struktūrfondi kopš 2009. gada katru gadu ir pieaudzis aplēstais kļūdu īpatsvars pēc tam, kad tas trīs iepriekšējos gados bija nokritis.

ERP ir atkārtoti ieteikusi vēl vairāk vienkāršot noteikumus, lai uzlabotu izdevumu kvalitāti un samazinātu kļūdu līmeni. Vienkāršoto Eiropas Sociālā fonda noteikumu analīze liecina, ka tam ir bijusi pozitīva ietekme.

8. Kur meklējama problēmas sakne — dalībvalstīs vai Eiropas Komisijā?

Abās. Saskaņā ar Palātas aplēsēm kļūdu īpatsvars izdevumos, ko dalībvalstis pārvalda kopīgi ar Komisiju, ir 5,3 %. Darbības izdevumu atlikušajā daļā, ko tieši pārvalda Komisija, tas ir 4,3 %. Ir daudz piemēru par trūkumiem, ko Palāta konstatējusi gan dalībvalstu, gan Komisijas vadības un kontroles sistēmās.

Dalītās pārvaldības jomas, kā lauksaimniecība un reģionālā politika, veido 80 % no ES izdevumiem. Saistībā ar daudzām kļūdām, kas konstatētas revīzijas laikā, dalībvalstu iestāžu rīcībā bija informācija, kas būtu ļāvusi tās atklāt un izlabot vismaz pirms izmaksu atlīdzināšanas pieprasījumu nosūtīšanas uz Komisiju. Vēl nav izmantots viss potenciāls, lai finanšu pārvaldības sistēmas izmantotu efektīvāk un samazinātu kļūdu īpatsvaru.

9. Kāpēc ERP ir mainījusi veidu, kā tā veic daļu no ikgadējā revīzijas darba? Vai tas neapgrūtina salīdzināšanu ar iepriekšējiem gadiem?

Šogad pieeja darījumu parauga atlasei tika atjaunināta nolūkā pārbaudīt visus darījumus pēc vieniem un tiem pašiem kritērijiem visām izdevumu jomām — posmā, kad Komisija ir pieņēmusi un iegrāmatojusi izdevumus, tā apstiprinot, ka maksājumi no ES budžeta ir attaisnojami. Revidētās datu kopas no gada uz gadu būs stabilākas, jo būs novērsts avansa maksājumu svārstīgais līmenis. ERP paraugu atlases pieejas standartizēšanas radītā ietekme uz aplēsto kļūdu īpatsvaru mērāma ar 0,3 procentpunktu atšķirību visam 2012. gada budžetam kopumā.

10. Kāpēc tik liela uzmanība ir pievērsta kļūdām, ja Komisija var atprasīt naudu no dalībvalstīm gadījumos, kad tā ir nepareizi izlietota?

Ja ES līdzekļi tika izlietoti nepareizi, lielākajā daļā gadījumu Komisija no dalībvalstīm neatprasa naudu burtiski. Ja tiek konstatētas kļūdas izmaksu atlīdzināšanas pieprasījumos, dalībvalstīm ir iespēja saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem piešķirt šos līdzekļus citiem projektiem un saņemt papildu ES finansējumu, ja tās iesniedz citus rēķinus.

ERP aplēstajā kļūdu īpatsvarā finanšu korekcijas un atgūšanas tiek ņemtas vērā, ja tā paša gada laikā veiktie kļūdainie maksājumi tiek atmaksāti, vai, citiem vārdiem, ja ir konstatēti nepareizi izdevumi un tie nav iekļauti deklarācijā, ko dalībvalsts nosūta Komisijai, un/vai gada laikā noved pie līdzekļu atgūšanas no saņēmējiem. Tomēr šie nosacījumi tikai dažkārt tiek izpildīti.

Lauksaimniecībā lielākā daļa finanšu korekciju nenoved pie līdzekļu atgūšanas no saņēmējiem, turpretī kohēzijas izdevumos korekcijas lielākoties ir vienotas likmes finanšu korekcijas, kas nenoved pie detalizētām korekcijām projektu līmenī.

Pašreizējā 2007.–2013. izdevumu perioda noteikumi par maz stimulē dalībvalstis iesniegt pareizus izdevumu atlīdzināšanas pieprasījumus, jo nepareizos var vienkārši atsaukt un aizstāt, nezaudējot finansējumu no ES budžeta.

11. Vai ERP būt varējusi apstiprināt ES izdevumus, ja tā būtu veikusi vairāk revīzijas darba?

Nē. ERP ir ieguvusi pietiekami daudz pierādījumu, lai ar pārliecību varētu konstatēt, ka kļūdu līmenis ES izdevumos ir būtisks. Papildu darbs šo secinājumu nebūtu grozījis.

12. Vai ERP atklāto kļūdu pamatā ir ierobežotā piekļuve dokumentācijai dalībvalstīs vai pie saņēmējiem?

Nē. ERP saskaņā ar Līgumu ir plašas piekļuves pilnvaras, un dalībvalstis un saņēmēji sadarbojas ar Palātu revīzijas laikā.

2012. gada pārskata PRESES MATERIĀLI 23 ES valodās www.eca.europa.eu

ECA PRESS

12, rue Alcide De Gasperi - L - 1615 Luxembourg
Tālr.: (+352) 621 552 224 Mobilais tālr.: (+352) 4398 45410
press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA
www.eca.europa.eu